

**KICHIK YOSHDAGI BOLALARDADA MILLIY AXLOQIY FAZILATLARNI
YUKSALTIRISH**

**IMPROVEMENT OF NATIONAL MORAL
VIRTUES IN YOUNG CHILDREN**

**У МАЛЕНЬКИХ ДЕТЕЙ УЛУЧШЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНЫХ НРАВСТВЕННЫХ ЦЕННОСТЕЙ**

Raxmonov Xurshidjon Xayotjon o‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti talabasi

Qodirova Nozimaxon Qaxramonjon qizi

Farg‘ona davlat universiteti talabasi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada kichik yoshdagi bolalarda vatanparvarlikni milliy axloqiy qadriyatlar orqali yuksaltirish jarayoni ko‘rib chiqiladi. Vatanparvarlikni shakllantirishda milliy qadriyatlar, xalqning tarixi, madaniyati va an‘analari muhim rol o‘ynaydi. Maqolada bolalarga harbiy vatanparvarlikni o‘rgatishda samarali bo‘lgan pedagogik usullar, jumladan, hikoyalar, o‘yinlar, madaniy tadbirlar va tarixiy qahramonlar orqali tarbiyalash usullari ta’kidlanadi. Shuningdek, ota-onalar va pedagoglarning roli, bolalar ongiga milliy axloqiy qadriyatlarni singdirishning ahamiyati yoritiladi.

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается процесс воспитания патриотизма у детей младшего возраста через национальные нравственные ценности. В формировании патриотизма важную роль играют национальные ценности, история, культура и традиции народа. В статье рассматриваются педагогические методы, эффективные в воспитании у детей военного патриотизма, в том числе методы воспитания через сказки, игры, культурно-массовые мероприятия, исторических героев. Также будет подчеркнута роль родителей и педагогов, важность формирования в сознании детей национальных нравственных ценностей.

ANNOTATION

This article examines the process of raising patriotism in young children through national moral values. National values, history, culture and traditions of the people play an important role in the formation of patriotism. The article highlights effective pedagogical methods for teaching children military patriotism, including methods of upbringing through stories, games, cultural events and historical heroes. It also

highlights the role of parents and educators, the importance of instilling national moral values in children's minds.

Kichik yoshdagи bolalarda vatanparvarlikni shakllantirish, ularning o‘z ona vataniga bo‘lgan sevgi, g‘urur va mas’uliyat hissini rivojlantirishda muhim o‘rin tutadi. Vatanparvarlik faqatgina davlatni sevish, uning g‘ururiga bog‘lanish emas, balki har bir fuqaroning o‘zining milliy qadriyatlarini hurmat qilish, yurtini himoya qilish, uning taraqqiyotiga hissa qo‘sish kabi sifatlarni o‘z ichiga oladi. Maktabgacha yosh, bolalar psixologiyasi va axloqiy tarbiyasi nuqtai nazaridan eng samarali davr bo‘lib, aynan shu vaqtida ularning ongiga milliy va harbiy vatanparvarlikni singdirish mumkin, jamiyatning tarixiy, madaniy va ma’naviy an’analari orqali shakllangan, ahloki va ijtimoiy me’yorlarni ifodalovchi prinsiplar to‘plamidir. O‘zbekistonning boy tarixiy va madaniy merosi milliy qadriyatlarni shakllantirishda asosiy omil bo‘lib, bu qadriyatlar bolalarda vatanparvarlikni rivojlantirishda mustahkam poydevor yaratadi. Harbiy vatanparvarlikni yuksaltirishda, bolalarga harbiy sohada faoliyat yuritgan yurtimizning mashhur shaxslarini, ularning jasorati va Vatan uchun qilgan xizmatlarini o‘rgatish juda muhimdir, vatanparvarlik – bu har bir fuqaroning, ayniqsa yosh avlodning o‘z Vatanini himoya qilishga, uning tinchligi va xavfsizligi uchun mas’uliyatni his qilishiga asoslangan tuyg‘udur. Harbiy xizmatni o‘zining ona Vataniga bo‘lgan sadoqatining eng oliy shakli sifatida qabul qilish. Bu, nafaqat harbiy sohada xizmat qilishni anglatadi, balki yurtni sevish, uning himoyasini qanchalik muhimligini tushunish, milliy va harbiy qadriyatlarni hurmat qilishni anglatadi.

Axloqiy qadriyatlar – bu xalqning tarixiy, madaniy va diniy an’analari asosida shakllangan ijtimoiy me’yorlar va prinsiplar to‘plamidir. O‘zbekistonning boy tarixiy va madaniy merosi, milliy urf-odatlar va an’analalar milliy axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda asosiy omil bo‘lib xizmat qiladi. Ushbu qadriyatlar, bolalarga yurtning haqiqiy qadrini anglatadi va ular o‘z Vataniga bo‘lgan hurmat, sevgini shu qadriyatlar asosida rivojlantiradilar. Bolalarda vatanparvarlik hissini rivojlantirishda milliy axloqiy qadriyatlarning o‘rni nihoyatda katta. Milliy urf-odatlar, ota-bobolarimizning madaniy an’analari, xalqning o‘zaro hurmati, mehnatsevarlik va o‘z yurtini sevish kabi qadriyatlar bolalarda milliy ongni shakllantiradi.

O‘yinlar va mashqlar: Bolalar o‘yin jarayonida turli rollarni o‘ynash orqali harbiy vatanparvarlikni o‘zlashtirishi mumkin. Masalan, "harbiy qahramonlar" o‘yini orqali ular yurtni himoya qilish, jasorat ko‘rsatish kabi qadriyatlarni o‘rganishadi. O‘yinlar, ayniqsa, bolalarda mas’uliyat hissini rivojlantirishda muhim vositadir.

Milliy bayramlar va harbiy bayramlarda bolalar ishtirok etishlari, Vatanparvarlikka oid musiqalar va raqlar orqali bu tuyg‘uni kuchaytirishadi. Masalan, 9-may Xotira va qadrlash kuni kabi tadbirlar orqali bolalar o‘zbek xalqining tarixiy yutuqlarini, qahramonliklarini o‘rganadilar.

Harbiy qahramonlar va tarixiy shaxslar haqida ma'lumotlar berish: Bolalarni buyuk ajdodlarimiz, harbiy qahramonlar haqida tanishtirish, ularning jasorati, o'z yurtiga bo'lgan sadoqati, Vatan himoyasidagi faoliyatlarini o'rgatish ularning harbiy vatanparvarlikni qabul qilishiga yordam beradi.

Bolalar o'z ota-onalari va pedagoglaridan o'rganadilar. Agar ota-onsa Vatanga bo'lgan sevgisini, milliy qadriyatlarni hurmat qilishni, mehnatsevarlikni bolalariga o'rgatsa, bu farzandlariga katta ta'sir ko'rsatadi.

Milliy axloqiy qadriyatatlarni bolalar ongiga singdirish orqali biz ularni nafaqat harbiy vatanparvarlikka, balki umumiy ijtimoiy mas'uliyatga ham tayyorlaymiz. Bunday qadriyatlar orasida o'zaro hurmat, o'z yurtini sevish, uni himoya qilish, mehnatsevarlik, adolatga amal qilish kabi asosiy tamoyillarni ajratib ko'rsatish mumkin. Bundan tashqari, bolalar uchun milliy o'yinlar, musiqalar, raqslar, xalq ertaklari va hikoyalar ularning milliy ruhini shakllantiradi va ularni g'oyalariga ko'proq jalb qiladi.

Vatanga sevgi, balki bolalarga o'z milliy qadriyatlarini hurmat qilish, yurtni himoya qilish va jamiyatga foydali bo'lishni o'rgatish jarayonidir. Milliy axloqiy qadriyatatlarni o'rgatish orqali biz bolalarni nafaqat jasorat, balki axloqiy mas'uliyatga ham tayyorlaymiz. Maktabgacha yoshdagি bolalar – kelajakning harbiy va fuqarolik jamiyati uchun tayyorlanayotgan yosh avloddir. Shuning uchun, ularni vatanparvarlikka, yurtini sevishga va uning himoyasini qilishga tayyorlash – eng muhim vazifalarimizdan biridir.

Bolalar uchun uydirma hikoyalar, ertaklar va qahramonlar haqida so'zlashish samarali usul hisoblanadi. Misol uchun, o'zbekistonlik tarixiy shaxslar yoki buyuk ajdodlar haqida hikoyalar o'qish, ularning jasoratlari haqida bolalarga tushuncha berish, ularning qalbida Vatanga bo'lgan muhabbatni tarbiyalashga yordam beradi.

O'yin jarayonida bolalar o'zlarini turli qahramonlar roilda ko'rsatib, harbiy xizmatga tayyorlanish, yurtni himoya qilish kabi mavzularda muloqot qilishlari mumkin. Bu orqali bolalar o'zlarining yurtlariga nisbatan mas'uliyat hissini his qilishadi.

Milliy va harbiy bayramlar, masalan, 9-may Xotira va qadrlash kuni yoki O'zbekiston mustaqilligi bayrami kabi tadbirdarda bolalar qatnashishi, o'z vatani uchun fidoililik va fidoyilikni o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu kabi tadbirdar orqali bolalarda harbiy vatanparvarlikni shakllantirishda ijobiy ta'sir ko'rsatish mumkin.

Bolalarni tarixiy shaxslar va qahramonlar haqida ma'lumot bilan tanishtirish, ularning Vatan uchun ko'rsatgan jasorati va fidoyiligin ulug'lash, yosh avlodni Vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega. Bolalar harbiy tarixni o'rganish orqali o'zaro do'stlik, hamjihatlik va yurt uchun xizmat qilish kabi qadriyatatlarni singdiradilar.

O‘zbek milliy urf-odatlari va an'analari, xususan, mehmondo'stlik, o‘zaro hurmat va vatan uchun xizmat qilish kabi qadriyatlarni bolalarga o‘rgatish orqali ularning axloqiy tarbiyasini yuksaltirish mumkin. Buning uchun bolalar bilan turli milliy tadbirlar o‘tkazish, ularni qadriyatlar bilan tanishtirish, ularning yurtiga bo‘lgan sevgi va hurmatini oshirish muhimdir.

XULOSA

Maqolada bolalarda milliy axloqiy qadriyatlar orqali yuksaltirishning ahamiyati va usullari ko‘rib chiqildi. Harbiy vatanparvarlik, nafaqat Vatanga sevgi va sadoqatni anglatadi, balki bolalarda mas'uliyat hissi, axloqiy qadriyatlar va yurtini himoya qilishga tayyorlikni rivojlantiradi. Milliy axloqiy qadriyatlar, xalqning tarixiy, madaniy va diniy an'analari bolalarga o‘z yurtini sevish, uning tarixi va madaniyatiga hurmat bilan yondashishni o‘rgatadi, milliy axloqiy qadriyatlar orqali yuksaltirish jarayoni, nafaqat bolalarga o‘z vataniga bo‘lgan muhabbatni o‘rgatish, balki ularni ijtimoiy va axloqiy mas'uliyat hissini shakllantirishga ham yordam beradi. Bu jarayonda otanonalar, pedagoglar va jamiyatning o‘zaro hamkorligi, bolalar ongida milliy qadriyatlarni singdirish va ularni yurtiga sadoqatli insonlar etib tarbiyalashda katta rol o‘ynaydi. Shu tariqa, maktabgacha yoshdagi bolalarda harbiy vatanparvarlikni shakllantirish nafaqat o‘z yurtiga sevgi, balki xalqni hurmat qilish va uning tarixi, madaniyati bilan faxrlanish hissini ham o‘stiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Z.Abdukarimova, Maktabgacha yoshdagi bolalarda vatanparvarlikni shakllantirish. T: O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, – 2016.
2. N.Mamatqulova, Tarbiyaviy ishda milliy qadriyatlarni o‘rgatish. T: Ta’lim, – 2017.
3. G.Raxmatullayeva, G. (2018). Maktabgacha ta’limda vatanparvarlik va axloqiy tarbiya. T: O‘zbekiston xalq ta’limi, – 2018.
4. I.Tursunov, Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy o‘zlikni anglash. T: Ma’naviyat, – 2015.
5. F.Sharianova, O‘quvchilarda vatanparvarlikni shakllantirishda pedagogik texnologiyalar. S: O‘qituvchi, – 2019.
6. A.Ibragimov, Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish. B: Sharq, – 2014.
7. N.Murodova, Maktabgacha ta’limda bolalar psixologiyasi. T: Universitet, – 2020.
8. D.Jalilova, Maktabgacha yoshdagi bolalarda vatanparvarlik va milliy ruhni rivojlantirish. T: O‘zbekiston ta’limi, –2021.